

POSUDEK OPONENTA DISERTAČNÍ PRÁCE

Jméno a příjmení doktoranda: **Mgr. Zuzana KORNATOVSKÁ**
Studijní obor: Prevence, náprava a terapie zdravotní a sociální problematiky dětí, dospělých a seniorů
Oponent disertační práce: **prof. PaedDr. Pavol Bartík, PhD.**
Školitel disertační práce: prof. MUDr. Miloš Velemínský, CSc.
Název disertační práce: **Dostupnost, organizace a zdravotně – sociální benefity řízených pohybových aktivit u dětí s disabilitou**

Aktuálnosť zvolenej problematiky

Predloženú dizertačnú prácu považujem za aktuálnu. Autorka si zvolila zaujímavú a aktuálnu tému. Práca bola zameraná na zistenie a rozšírenie poznatkov o dostupnosti riadených pohybových aktivít u detí s disabilitou mentálnou, sluchovou, zrakovou vo vybraných štátoch Európskej únie a na experimentálne skúmanie ukazovateľov telesného a psychosociálneho zdravia detí s disabilitou. Práca z formálneho aj obsahového hľadiska je rozdelená na teoretickú a výskumnú časť. Pozitívne hodnotím teoretické východiská práce. Autorka práce v teoretickej časti využila značné množstvo domácich aj zahraničných literárnych prameňov. Správne pracuje s použitou literatúrou. Po odbornej aj formálnej stránke je táto časť práce dobre spracovaná. Rozsah teoretickej časti práce je primeraný k celkovému rozsahu dizertačnej práce. Autorka sa v ňom veľmi podrobne, ale aj precízne venuje problematike súčasných atribútov zdravotne-sociálnej starostlivosti o deti s disabilitou, psychomotorickej charakteristike detí s disabilitou mentálnou, sluchovou, zrakovou a výchove ku zdraviu u detí s disabilitou. Autorka sa jednoznačne snažila o čo najkomplexnejšie spracovanie skúmanej problematiky. Pozitívne hodnotím najmä podkapitolu 1.2 Psychomotorická charakteristika dieťaťa s disabilitou v období školského veku, v ktorej autorka precízne a fundovane analyzuje predchádzajúce výskumné sledovania domácich aj zahraničných autorov v skúmanej problematike.

Stanovené ciele a hypotézy dizertačnej práce

Vytýčené ciele práce hodnotím ako správne, úzko súvisiace s témou dizertačnej práce. Autorka si stanovila 3 hlavné ciele. Prvým cieľom bolo komparovať dostupnosť riadených

pohybových aktivít detí s disabilitou mentálnou, sluchovou a zrakovou vo vybraných regiónoch krajín Európskej únie. Druhým cieľom bolo monitorovať ukazovatele telesného zdravia u detí s disabilitou mentálnou, sluchovou a zrakovou, ktorí sa zúčastnili v Juhočeskom regióne intervenčných programov riadených pohybových aktivít. Tretím cieľom bolo monitorovať ukazovatele psychosociálneho zdravia u detí s disabilitou mentálnou, sluchovou a zrakovou, ktorí sa zúčastnili v Juhočeskom regióne intervenčných programov riadených pohybových aktivít. Na základe komplexného posúdenia dizertačnej práce jednoznačne konštatujem, že doktorandka splnila vytýčené ciele práce.

Hypotézy práce boli stanovené správne. Vychádzali z cieľa práce a výskumného zamerania. Nemám k nim zásadné pripomienky.

Metodika dizertačnej práce

S realizáciou výskumu úzko súvisí zvolená metodika. Uvedená kapitola dizertačnej práce je podrobne spracovaná a je na dobrej úrovni. Výber použitých metód hodnotím ako správny. Vlastná realizácia výskumu bola náročná, najmä z hľadiska organizačného, ale aj časového. Vysoko pozitívne hodnotím počet respondentov. Analytického výskumného šetrenia vo vybraných regiónoch krajín Európskej únie sa zúčastnilo 12 073 respondentov zo 4 štátov. Hlavnou výskumnou metódou bol pedagogický experiment. Experimentálnym činiteľom boli intervenčné programy aplikované u experimentálnych súborov, ktoré sa realizovali počas troch trojmesačných tréningových cyklov. Experimentálny činiteľ je v práci podrobne popísaný na stranách 61-65. Počet respondentov v experimentálnych súboroch bol 180, čo hodnotím ako dostatočný. Kladne hodnotím tiež použité antropometrické metódy a psychosociálne metódy. Vysoko pozitívne hodnotím použité metódy štatistického spracovania získaného faktografického materiálu. Štatistické metódy jednoznačne prispeli k celkovej kvalite predloženej dizertačnej práce. Metodika, ktorú doktorandka použila pri realizácii výskumu môže byť vhodne použiteľná aj v budúcnosti, pri uskutočňovaní podobných výskumných sledovaní.

Výsledky výskumu a spracovanie získaných údajov

Ťažisko dizertačnej práce spočíva v 4.kapitole, v ktorej autorka interpretuje výsledky výskumu. V podkapitole 4.1 prezentuje výsledky analytických investigatívnych šetrení vo vybraných regiónoch krajín Európskej únie a v podkapitole 4.2 výsledky experimentálneho šetrenia v Juhočeskom regióne. Pre zlepšenie prehľadnosti práce využíva tabuľky a obrázky, ktoré primeraným spôsobom komentuje. Vhodne a správne komentuje výsledky získané

štatistickými metódami. Spracovanie získaných údajov je na požadovanej úrovni. Celkove hodnotím uvedenú kapitolu pozitívne a konštatujem jej dobrú odbornú aj formálnu úroveň. Doktorandka priniesla svojou prácou zaujímavé poznatky pre rozvoj vedného odboru a taktiež pre prax. Na 4.kapitolu nadväzuje 5.kapitola Diskusia. Kapitola je podrobne spracovaná. Doktorandka sumarizuje výsledky vlastného výskumu a porovnáva ich s výskumami domácich a zahraničných odborníkov.

Záver a odporúčania pre prax

V závere práce doktorandka konštatuje, že všetky 3 hlavné ciele dizertačnej práce boli splnené. S týmto tvrdením jednoznačne súhlasím. Taktiež všetky 3 stanovené hypotézy práce sa potvrdili. Získané výstupy môžu byť prínosné pre sociálnu rehabilitáciu detí s disabilitou v problematike znižovania bojzlivého správania sa a zvýšenia prejavov nezávislého správania sa. Prínosom pre prax sú taktiež výskumom overené intervenčné pohybové programy. Pozitívne hodnotím vytvorenie webových stránok s ponukou riadených pohybových aktivít pre deti s disabilitou v Juhočeskom regióne.

Práca s literatúrou

Doktorandka v dizertačnej práci použila celkove 170 literárnych zdrojov domácich aj zahraničných. S použitými literárnymi prameňmi pracuje správne a korektne. Dodržiava štátnu normu pri práci s literatúrou.

Nové poznatky, ktoré dizertačná práca prináša

Za hlavný prínos dizertačnej práce pre rozvoj vedy považujem výskumom overenú a dokázanú skutočnosť, že bol zistený pozitívny vplyv modulov riadených pohybových aktivít na telesné a psychosociálne zdravie detí s disabilitou vo veku 8 – 15 rokov.

Pripomienky

Predložená dizertačná práca je napísaná na požadovanej odbornej aj formálnej úrovni a nemám k nej zásadné pripomienky. Mám len niekoľko otázok na doktorandku:

1. Prečo ste sa rozhodli v intervenčnom programe realizovať cvičenia 1x týždenne v rozsahu 90 min. a nie častejšie?
2. Aký bol prístup respondentov k realizovaným pohybovým programom? Boli uvedené cvičenia pre nich dostatočne zaujímavé?

Záver posudku

Predloženú dizertačnú prácu Mgr. Zuzany Kornatovskej hodnotím pozitívne po stránke odbornej aj formálnej. Jednoznačne spĺňa požiadavky kladené na tento typ prác a odporúčam ju prijať k obhajobe. Po úspešnej obhajobe odporúčam udeliť menovanej titul Ph.D. v odbore: Prevence, náprava a terapie zdravotní a sociální problematiky dětí, dospělých a seniorů.

V Banskej Bystrici, dňa 11.3. 2014

prof. PaedDr. Pavol Bartík, PhD.
oponent dizertačnej práce

POSUDEK OPONENTA DISERTAČNÍ PRÁCE

Jméno a příjmení doktoranda: **Mgr. Zuzana KORNATOVSKÁ**

Studijní obor: Prevence, náprava a terapie zdravotní a sociální problematiky dětí, dospělých a seniorů

Oponent disertační práce: **doc. RNDr. Pavel Bláha, CSc.**

Školitel disertační práce: prof. MUDr. Miloš Velemínský, CSc.

Název disertační práce: **Dostupnost, organizace a zdravotně – sociální benefity řízených pohybových aktivit u dětí s disabilitou**

Pojem „řízené pohybové aktivity“ je označením systému pohybových aktivit rekreačně prováděných s cílem dosáhnout zdravotních benefitů prostřednictvím odborně vedeného pohybového učení. V dokumentu „Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví“ je vyjádřena podpora výzkumným projektům v EU umožňujícím rozvoj osob s disabilitou, včetně omezení spotřeby léků a lepší zdravotní prognózy.

Předkládaná disertační práce je zaměřena na výzkum dostupnosti, organizace a zdravotně - sociálních benefitů řízených pohybových aktivit u dětí s disabilitou mentální, sluchovou, zrakovou v evropském kontextu, a to v regionálních podmínkách. Sleduje záměr vědecký a nese s sebou rozvoj vědeckých poznatků a teorie v dokladovaných signifikantních zdravotních benefitech somatických, psychických a sociálních. Aplikační využití získaných výsledků rezultuje do zdravotní a sociální prevence, do rehabilitace dětí s disabilitou mentální, sluchovou, zrakovou. Předložená disertační práce byla řešena se snahou, aby se stala nejen inspirací, ale i průkazným zdrojem poznání, že lze dovést děti s disabilitou k pohybovým dovednostem a facilitovat je k radostnému zájmu o pohybové učení a volnočasové provádění pohybových aktivit.

Problematika hodnocení, klasifikace funkčních schopností a vyjádření stupně disability není jen otázkou odbornou, ale i politickou. Termín „disabilita“ se stává stále důležitějším problémem s rozvojem moderní medicíny, která dokáže léčit i velmi těžké, dříve smrtelné poruchy organismu člověka. Postižené funkce lze kompenzovat funkcemi neporušenými. Anglický termín „disability“ se stal na mezinárodní úrovni zastřešujícím výrazem v oblasti funkčních poruch a aktivit. Od roku 2001 s ním operuje „Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví“ WHO - „International Classification of Functioning, Disability and Health“ (ICF), neboť hodnocení disability bylo (a dosud ještě je) různé v jednotlivých státech světa.

Kapitola 1. teoretická část (strana 14-49): V první části jsou uvedeny novodobé atributy zdravotně-sociální péče o děti s disabilitou. V další části je rozvedena psychomotorická charakteristika dítěte s disabilitou v období školního věku. Poměrně rozsáhlá třetí část je věnována zdravému životnímu stylu a výchově ke zdraví dětí s touto závažnou poruchou.

Kapitola 2. cíle a hypotézy (strana 52):

Disertační práce sledovala tři hlavní cíle: 1. Komparovat dostupnost řízených pohybových aktivit pro děti s disabilitou mentální, sluchovou, zrakovou ve vybraných regionech zemí EU: Jihočeský region (ČR), Plovdiv (Bulharsko), Primorska (Slovinsko), West Midlands (Velká Británie). 2. Monitorovat ukazatele tělesného zdraví u dětí s disabilitou mentální, sluchovou, zrakovou účastnících se v Jihočeském regionu intervenčních programů řízených pohybových aktivit v rámci experimentálního šetření. 3. Monitorovat ukazatele psychosociálního zdraví u

děti s disabilitou mentální, sluchovou, zrakovou účastnících se Jihočeském regionu intervenčních programů řízených pohybových aktivit v rámci experimentálního šetření.

Hypotézy: I. Dostupnost řízených pohybových aktivit pro děti s disabilitou mentální, sluchovou, zrakovou je signifikantně vyšší v regionu West Midlands (Velká Británie):

a) oproti zkoumanému regionu Plovdiv (Bulharsko); b) oproti zkoumanému Jihočeskému regionu (ČR); c) oproti zkoumanému regionu Primorska (Slovinsko). II. Na základě aplikace intervenčních programů řízených pohybových aktivit v Jihočeském regionu u dětí s disabilitou mentální, sluchovou, zrakovou dojde v experimentálních souborech k signifikantnímu zlepšení ukazatelů tělesného zdraví oproti souborům kontrolním. III. Na základě aplikace intervenčních programů řízených pohybových aktivit v Jihočeském regionu u dětí s disabilitou mentální, sluchovou, zrakovou dojde v experimentálních souborech k signifikantnímu zlepšení ukazatelů psychosociálního zdraví oproti souborům kontrolním.

Kapitola 3. materiál, metodika (strana 53-66)

Výzkum probíhal v letech 2011-2013, byly sledovány děti ve věku od 8 do 15 let. V rámci výzkumného projektu disertační práce byly realizovány následující výzkumné procedury:

A – Analytická investigativní šetření ve vybraných regionech zemí EU (region Plovdiv, krajské město Plovdiv, 3115 dětí ve věku 8 – 15 let /Bulharsko/; region Primorska, krajské město Koper, 3211 dětí ve věku 8 – 15 let /Slovinsko/; region West Midlands, krajské město Coventry, 2935 dětí ve věku 8 – 15 let /Velká Británie/; region Jihočeský, krajské město České Budějovice, 2812 dětí ve věku 8 – 15 let /ČR/.

B - Experimentální soubor v Jihočeském regionu o četnosti 180 jedinců vybraných náhodným stratifikovaným výběrem. Experimentálního šetření se zúčastnilo celkem 180 dětí se sledovanými druhy disability (90 chlapců, 90 dívek) ve věkovém rozpětí od 8 do 15 let, s věkovým průměrem 12,4 let. Z toho s disabilitou mentální (lehká, středně těžká) bylo 100 probandů (50 chlapců, 50 dívek) ve věkovém průměru 12,2; s disabilitou sluchovou 40 probandů (20 chlapců, 20 dívek) ve věkovém průměru 12,8; 40 probandů s disabilitou zrakovou (20 chlapců, 20 dívek) ve věkovém průměru 12,3. Celkový přehled je uveden v Tabulce 2. Probandi experimentálních a kontrolních souborů žili v Jihočeském regionu, byli edukováni ve stejných školních institucích.

Byly použity tyto metody: obsahová analýza literárních zdrojů; analytická investigativní šetření; diagnostické metody (antropometrické a psychosociální), statistické metody (ANOVA), intervenční metoda. Byly vytvořeny webové stránky.

Kapitola 4. výsledky (strana 66-120)

V této rozsáhlé, přitom pečlivě zpracované kapitole doplněné přehlednými tabulkami, grafy i mapkami jsou postupně uváděny výsledky podle zadání, které autorka volila.

Výsledky analytických investigativních šetření ve vybraných regionech zemí EU.

Výsledky analýzy prevalence disability mentální, sluchové, zrakové u dětí ve vybraných regionech zemí EU.

Výsledky analýzy dostupnosti a způsobu organizace řízených pohybových aktivit pro děti s disabilitou mentální, sluchovou, zrakovou ve vybraných regionech EU.

Výsledky analýzy škál a četností nabídky řízených pohybových aktivit pro děti s disabilitou mentální, sluchovou, zrakovou ve vybraných regionech EU.

Výsledky experimentálního šetření v Jihočeském regionu

Výsledky antropometrických vyšetření

Výsledky vyšetření klidové dechové frekvence

Výsledky vyšetření vitální kapacity plic

Výsledky vyšetření srdeční frekvence v zátěži

Výsledky psychosociálních vyšetření

Výsledky dotazníku kvality života – PedsQL 4.0

Výsledky kategoriální škály maladaptivního chování „Reiss Screen Behavior“

Kapitola 5. diskuze (strana 129-148)

Tato kapitola je oproti zvyklostem jiných disertačních prací poměrně rozsáhlá a plnohodnotná. Postupně jsou diskutovány řešené problematiky odpovídající položkám ve výsledcích. Velmi cenné je rovněž vytvoření webových stránek.

Kapitola 6. závěr (strana 149-151)

Třístránkový závěr výstižně shrnuje získané poznatky a je možno konstatovat, že stanovené cíle byly splněny, včetně potvrzení hypotéz. Ze závěru vyjímám „Vědecký přínos předložené disertační práce spočívá v ozřejmění a prokázání pozitivního vlivu modulu řízených pohybových aktivit na tělesné a psychosociální zdraví dětí s disabilitou dětí ve věku 8 – 15 let.

Kapitola 7. seznam použitých zdrojů (strana 152-164)

Celkem je uvedeno 170 zdrojů, z toho 62 zahraničních, 5 cizojazyčných vydaných v ČR. Následují klíčová slova, seznam zkratk, seznam obrázků, seznam tabulek a grafů a přílohy. Strana 165-189.

Aktuálnost zvoleného tématu

Problematika, kterou autorka ve své disertační práci řeší, je velmi aktuální. V naší republice se této problematice věnuje nedostatečná pozornost, a to nejen v oblasti odborné, ale především v oblasti zdravotně-sociální u rodin s dětmi takto postiženými, na rozdíl od jiných zemí. Stát neoprávněně řešení dává do ústraní a to nejen v této oblasti, ale všeobecně u zdravotně hendikepovaných lidí. Práce je základně členěna na velmi dobře zpracovanou teoretickou část ukazující na velmi dobrý přehled autorky. Velmi důležitá je rovněž výzkumná část zaměřená na zjištění a rozšíření poznatků o dostupnosti řízených pohybových aktivit u dětí s disabilitou mentální, sluchovou a zrakovou. Jak vyplývá, náš stát má slušně řečeno co dohánět oproti v práci uváděným zemím EU.

Stanovené cíle a hypotézy

Vytyčené cíle byly účelně správně zvolené úzce související s tématem disertační práce (viz výše). Rovněž tak zvolené hypotézy, které vycházejí z cíle práce vzhledem výzkumnému zaměření.

Metodika práce

Tato kapitola je v práci podrobně a dobře zpracovaná. Zvolené metody odpovídají možnosti řešení cílů práce. Na jedné straně je nutné vysoko ocenit četnosti souborů zahraničních respondentů. Rovněž je nutné velmi ocenit experimentální, velmi náročnou část práce týkající se souboru 180 semilongitudinálně sledovaných probandů. Použité antropologické a psychosociální metody. Statistické zpracování je na velmi vysoké úrovni. Zvolená metodika v budoucnu může být vzorovou pro řešení podobné problematiky.

Zpracování získaných dat, výsledky

V rozsáhlé kapitole 4 jsou logicky, přehledně a jasně uvedeny výsledky výzkumu. Výsledková část je rozdělena na dvě části, na prezentaci analytických investigativních šetření ve vybraných regionech EU. V druhé části jsou hodnoceny výsledky experimentálního šetření v Jihočeském regionu. Přehlednost zvyšují dobře zvolené tabulky a grafy, kterým jsou vhodně stručně komentovány. Na výsledkovou část navazuje poměrně podrobná diskuze doplňující komentář výsledků. Poznatky uváděné autorkou jsou zajímavé nejen pro rozvoj tohoto vědního oboru, ale jsou využitelné i v praxi.

Závěr

V závěru autorka konstatuje a rekapituluje splnění cílů a stanovených hypotéz. Získané výstupy mohou být přínosné pro sociální rehabilitaci dětí s disabilitou a v praxi výzkumem ověřené intervenční pohybové programy.

Práce s literaturou

Seznam použité literatury zahrnuje 170 položek, z toho je 62 zahraničních, 5 cizojazyčných vydaných v ČR. Toto plně vyhovuje požadavkům na disertační práci.

Nové poznatky, které byly dosaženy

Provedený, náročný výzkum ověřil a prokázal pozitivní vliv pohybových modulů řízených aktivit na tělesné a psychosociální zdraví dětí s disabilitou ve věku 8 – 15 let.

Závěr

Vzhledem k vysoké kvalitě předkládané disertační práci doporučuji k obhajobě a v případě obhájení udělení autorce titul PhD.

V Praze, 4. 3. 2014

doc. RNDr. Pavel Bláha, CSc.

POSUDEK OPONENTA DISERTAČNÍ PRÁCE

Jméno a příjmení doktoranda: **Mgr. Zuzana KORNATOVSKÁ, DiS.**
Studijní obor: Prevence, náprava a terapie zdravotní a sociální problematiky dětí, dospělých a seniorů
Oponent disertační práce: **doc. PhDr. Dana Štěrbová, Ph.D.**
Školitel disertační práce: prof. MUDr. Miloš Velemínský, CSc.
Název disertační práce: **Dostupnost, organizace a zdravotně – sociální benefity řízených pohybových aktivit u dětí s disabilitou**

Autorka se ve své disertační práci zaměřila na zajímavé a aktuální téma, které reflektuje faktory a možnosti řízených pohybových aktivit (řízené PA) u dětí s disabilitou. Problematiku pojímá celostně s využitím cílů Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví (MKF). Výstupy z práce předpokládají jejich zdárnou aplikaci v praxi pro profesionály přicházející do kontaktu s rodinami a dětmi s disabilitou (mentální, zrakovou, sluchovou) a umožňují efektivní přístup k všestrannému rozvoji dětí s disabilitou. Pozitivně lze hodnotit komparaci dat s přesahem do regionů EU.

Formální, obsahová a odborná stránka disertační práce:

Předložená disertační práce je původní prací s rozsahem 179 stran (189 stran včetně příloh), adekvátně je doplněná dostatečným souborem tabulek a grafů, což přispívá k přehlednosti prezentovaných faktů. Autorka čerpala pro teoretické zázemí a východiska z četného souboru literatury - obsahuje celkem 170 titulů, z nichž 55 jsou tituly cizojazyčné literatury. Způsob práce s informací z odborné literatury a jejich komparace svědčí o schopnosti autorky analyzovat poznatky a výzkumná fakta.

Odborná literatura, z níž autorka čerpala při sestavování jednotlivých kapitol, je aktuální, reprezentativní a svědčí o základním přehledu, s nímž autorka ke sledovanému problému

přístupovala. V jednotlivých kapitolách věnujících se psychomotorické charakteristice dětí s disabilitou bych očekávala více informací vztažených k motorice či motorickému učení a vývoji dítěte s konkrétně uváděnou disabilitou. To se autorce podařilo naplnit zejména v kapitole pojednávající o psychomotorických specifikách dětí s disabilitou zrakovou. V kapitole psychomotorická charakteristika dítěte s disabilitou v období školního věku jde spíše o popis systému scholarity a v informacích k mentální disabilitě se jedná spíše o přehled terminologický. Jaké jsou kontraindikace v řízených PA u dětí s disabilitou sluchovou? Je zmíněno jen u dětí s disabilitou zrakovou.

V textu jsou užívány odborné termíny v náležitém kontextu. I když např. pojmy inkluze, skupinová inkluze, integrace a reintegrace nejsou dostatečně vymezeny, což však čtenáři nebrání v porozumění významu k přístupu k dětem s disabilitou v jejich začleňování do společnosti. Vhodné by bylo upřesnění pojmů – děti kategorie B1 a B2 (str.50) . Některé pojmy jsou diskutabilní - str.45 – podmiňování v oblasti somatické – lépe spíše podmiňování v oblasti motorické.

Disertační práce je z jazykového hlediska na dobré úrovni, použité formulace odpovídají požadavkům kladeným na tento typ prací. Užití jazykové prostředky přispívají k srozumitelnosti výkladu, členění textu je logické. Při korektuře textu došlo k opomenutí - v termínu *percepční (senzoneurilní)* na str. 33, míněno pravděpodobně *senzorieurální*.

Způsob prezentace informací dokládá dobrou orientaci autorky ve sledované oblasti, přínos práce je zejména ve skutečnosti, že se jedná o podrobnou výzkumnou práci tohoto typu s přesahem do dalších zemí EU. Charakter teoretické části svědčí o odborné připravenosti autorky k výzkumnému řešení.

Odkazy odpovídají platné citační normě.

Výzkumná část předložené práce se orientuje na monitorování dostupnosti a organizace řízených PA dětí s disabilitou v komparaci regionů zemí EU (ČR, Bulharska, Slovinska, Velké Británie); monitorování ukazatelů tělesného zdraví a monitorování ukazatelů psychosociálního zdraví dětí s disabilitou v Jihočeském regionu – účastnících se intervenčních programů řízených PA v rámci experimentálního šetření.

Záměr a cíle byly realizovány prostřednictvím vhodně stanovených hypotéz doprovázenými adekvátními metodami. Přivítala bych detailnější popis postupu při výzkumném šetření autorkou uváděných zejména *metod psychosociálních*. Termín psychosociální metody, dále v textu pojem psychosociální vyšetření (str.141) je nepřesný. Pro větší přehlednost by tedy bylo vhodné detailněji uvést, jakým způsobem byla prováděna výzkumná šetření a měření. Bližší určení chybí např. u snímání dat dotazníkem Pediatric Quality of Life Inventory (PedsQL 4.0) Jak byl zadáván, jeho užití v ČR (nejen) u populace dětí s disabilitou mentální, zrakovou a sluchovou... Jde o self-report techniku. Autorka v příloze uvádí verzi pro děti pro věk 8 -15 let, avšak autor James W. Varni uvádí na stránkách (viz <http://www.pedsq1.org/pedsq113.html>) verze pro věkové rozmezí např. 8 – 12 ; 13 – 18. Ve vztahu k úrovni mentálního postižení (disabilita mentální) je otázkou, jak děti položky v dotazníku chápaly a vyplňovaly. Týká se i dětí se sluchovou disabilitou. Jaký komunikační systém byl užit v dotazníkovém měření u dětí se sluchovou disabilitou? U dětí se zrakovou disabilitou bylo čteno? Předpokládám doplnění informací v rámci obhajoby.

Přínosnou částí habilitační práce je závěrečná diskuse, doporučení a návrhy pro praxi. Získané údaje a jejich interpretace jsou dostačující pro jejich úspěšnou realizaci.

Pozitivně hodnotím množství a kvalitu prezentovaných údajů, neboť jejich získávání bylo časově náročné, systematické a s přístupem, který musel respektovat situaci rodiny a dítěte s disabilitou, což předpokládá od výzkumného pracovníka odborné předpoklady včetně empatie. Pozitivně též hodnotím, že se v závěrečných kapitolách Diskuse (na str.147) autorka

vyjadřuje o dětech s disabilitou jako o dětech, aniž zmiňuje jejich disabilitu, čímž dosahuje pro čtenáře v praxi přijetí jejich disability jakožto faktoru, který u nich není v popředí.

Prezentované informace jsou v souladu s etickým kodexem, autorka dodržovala zásady vědecké etiky.

Dotazy k obhajobě disertační práce:

Str.39,40 – proč volí pojem psychosomatický neklid ?

Jak je v jednotlivých systémech zkoumaných zemí propojen systém edukačního působení rodiny a školy ve směru k řízeným pohybovým aktivitám dětí s disabilitou? Prosím upřesněte vztah těchto systémů.

Jak a kým bylo zaznamenáváno chování v rámci Kategoriální škály maladaptivního chování? – „Reiss Screen Behavior“? Je škála standardizována?

Jakým způsobem byl získán souhlas s použitím škály PedsQL 4.0?

Jak lze podat charakteristiku termínu challenging children ve vztahu k disabilitě (zrakové, sluchové, mentální)?

+ další otázky a připomínky v textu posudku.

Disertační práce autorky Mgr. Zuzana KORNATOVSKÉ, DiS. s názvem *Dostupnost, organizace a zdravotně – sociální benefity řízených pohybových aktivit u dětí s disabilitou* považuji za přínosnou pro teorii i praxi, protože přináší nové poznatky a splňuje všechny požadavky kladené na disertační práce.

Práci doporučuji k obhajobě v rámci doktorského řízení.

V Olomouci 10. 3. 2014

doc. PhDr. Dana Štěrbová, Ph.D.

